

Любовната тема в поемата „Нощ“ прозвучава в характерния за този етап от творчеството на поета образ на „зрак-звездицата“. Когато създава първия вариант на тази възлова за творчеството му творба, Яворов е все още в преддверието на големите си любовни драми. Любовта за младия поет е все още очакване и надежда. Затова стихотворението „Като звезда светла“ (1899), което той не включва по-късно в антологичната си книга „Подир сенките на облаците“, очевидно неудовлетворен от неговите художествени качества, е емблематично за този период. В това стихотворение темата за любовта е разработена в духа на романтичната алегория – звездата и моряка; пътеводен и никога нестигнат идеал.

Сравнено с други творби от същото време, като „Калиопа“, „Лудимлади“, говорещи за любовта по-дистантно, стихотворението „Като звезда светла“ като съдържание и мотивация сочи към предстоящата за поета ориентация към вътрешни болезнено романтични състояния и реакции на неговия свръхчувствителен лирически субект. То подсказва асоциации с по-късните творби на П. К. Яворов от „Нощ“ до „Безсъници“ и „Прозрения“.

Стихотворението „Като звезда светла“ е изградено върху идеята за самотата и търсенето на спасителен пристан от нея в любовното чувство. И в него нощта е постоянен фон на Яворовите неспокойни, драматично раздвоени състояния. На този фон лирическият герой конструира своя идеал за отношенията в любовта и едновременно с това страда от мисълта за невъзможността този идеал да се превърне в действителност тук, на земята, където времето е миг: „яви се ти пред мене в нощта на самотата/ за миг едничък само и – радостен – додето/ взор пълен с благодарност се вдигна към небето,/ изгубих те!“

Още в това ранно Яворово стихотворение нощта се открива едновременно като фон и като вътрешен пейзаж: „тъма беззрачна, черна бе в мен и окол мене, сърцето ми бе в рани, душата ми – в тревога, под острия клон на страшно мъчително съмнение“.

В духа на началния романтичен гласък разрешението на конфликта „вечност-миг“ и достигането на хармонията в любовта поетът постига чрез идеята за трансцендентното: „Аз земното изгубих – спечелих небесата./ И днес – отшелник бледен от радостите леки/ на ленната почивка – безстрашен в тъмнината/ вървя напред в живота... владичице безплътна./ На твоя глас покорен, с теб жрецът ти се носи/ в простори необятни...“

В поемата „Нощ“ любовната тема е развита в познатия от стихотворението „Като звезда светла“ романтичен план. Образът на любимата е същият, назован е също „зрак-звездица“: